



ผลของการจัดประสบการณ์โดยใช้สถานการณ์จำลอง
ที่มีต่อความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยในห้องเรียนของเด็กอนุบาล
THE EFFECTS OF EXPERIENCE MANAGEMENT USING SIMULATIONS
ON CLASSROOM SAFETY UNDERSTANDING OF KINDERGARTENERS

นางสาวธันต์ศรณ์ รัตนมีแสงนิล *

Tanatsorn Rattanameesangnin

รศ.ดร. อุดมลักษณ์ กุลพิจิตร **

Assoc. Prof. Udomluck Kulapichitr, Ed.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการจัดประสบการณ์โดยใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยในห้องเรียนของเด็กอนุบาล ในด้านการปกป้องตนเองและด้านการควบคุมตนเอง กลุ่มเป้าหมาย คือ เด็กชั้นอนุบาลปีที่ 1 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนวัดอุดมรังสี สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 25 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย 6 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวัดความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยในห้องเรียนของเด็กอนุบาล วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า 1) หลังการทดลอง กลุ่มเป้าหมายมีค่าเฉลี่ยคะแนนความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยในห้องเรียนสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) หลังการทดลอง กลุ่มเป้าหมายมีค่าเฉลี่ยคะแนนความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยในห้องเรียนด้านการปกป้องตนเองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) หลังการทดลอง กลุ่มเป้าหมายมีค่าเฉลี่ยคะแนนความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยในห้องเรียนด้านการควบคุมตนเองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* นิสิตมหาบัณฑิตสาขาวิชาการศึกษาระดับปริญญาโท ภาควิชาหลักสูตรและการสอน

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: fay_lovesick@hotmail.com

** อาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษาระดับปริญญาโท ภาควิชาหลักสูตรและการสอน

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: udomluck.k@chula.ac.th

ISSN 1905-4491

Abstract

The purpose of this research was to study the effect of experience management using simulations on classroom safety understanding of kindergarteners, in terms of self-defense and self-control. The target group was 25 year one kindergarteners from Wat Udom Rangsee School in 2014 by purposive sampling. Research duration was 6 weeks. The research was a test on understanding of kindergarten classroom safety. The data was statistically analyzed by using arithmetic means, standard deviation and t-test.

The research results were as follows: 1) After the experiment, the mean scores on the classroom safety understanding of the target group were higher than before at the .01 significant level. 2) After the experiment, the mean scores on the classroom safety understanding of the group in term of self-defense were higher than before at the .01 significant level. 3) After the experiment, the mean scores on the classroom safety understanding of the group in term of self-control were higher than before at the .01 significant level.

คำสำคัญ: สถานการณ์จำลอง / ความปลอดภัยในห้องเรียน / เด็กอนุบาล

KEYWORDS: SIMULATION / CLASSROOM SAFETY / KINDERGARTENERS

บทนำ

โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครได้มีการกำหนดหลักสูตรความปลอดภัย 9 ประการ เพื่อป้องกันเหตุสร้างความมั่นใจแก่ผู้ปกครอง พร้อมทั้งโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนโดยรอบร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาและจัดทำแผนให้เหมาะสม ป้องกันอันตราย การล่อลวงละเมิด และอุบัติเหตุ อย่างเป็นระบบ เพื่อยกระดับคุณภาพด้านความปลอดภัยในเด็ก โดยมีจุดมุ่งหมายของ 9 มาตรการเพื่อความปลอดภัยในโรงเรียน ดังนี้

- 1) เพื่อส่งเสริมให้เด็กนักเรียนและเยาวชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยการให้ความรู้ ความสามารถและทักษะในการป้องกันอุบัติเหตุ อุบัติภัยและอันตรายจากภัยของมนุษย์และสังคม สิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นได้
- 2) เพื่อพัฒนาเด็กนักเรียนและเยาวชนให้มีคุณลักษณะนิสัยอันพึงประสงค์ มีความระมัดระวังและไม่มี ความประมาท โดยคำนึงถึงหลักความปลอดภัยในบ้าน บนท้องถนน โรงเรียน และในสังคม
- 3) เพื่อส่งเสริมความปลอดภัยในการเล่นและการทำกิจกรรมต่างๆ ซึ่งจะช่วยให้เด็กนักเรียนและเยาวชนสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวันโดยไม่มีอันตรายต่อตนเองและบุคคลอื่น
- 4) เพื่อส่งเสริมให้เด็กนักเรียนและเยาวชนได้มีความเข้าใจ มีความสามารถ เคารพ ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบว่าด้วยความปลอดภัย ได้อย่างถูกต้อง
- 5) เพื่อพัฒนาลักษณะนิสัยของเด็กนักเรียนและเยาวชนให้เป็นผู้มีความเป็นระเบียบและมีความระมัดระวังในการใช้อุปกรณ์เครื่องใช้ เครื่องมือได้อย่างปลอดภัย
- 6) เพื่อส่งเสริมให้เด็กนักเรียนและเยาวชนมีจิตสาธารณะ ร่วมมือช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อประสบอุบัติเหตุและอุบัติเหตุ
- 7) เพื่อส่งเสริมให้เด็กนักเรียนและเยาวชนมีความคิดสร้างสรรค์ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัยและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ระเบียบ กฎหมายว่าด้วยความปลอดภัยในด้านต่างๆ
- 8) เพื่อส่งเสริมให้เด็กนักเรียนและเยาวชนเข้าใจถึงสาเหตุของ

อุบัติเหตุและอุบัติภัย 9) เพื่อสร้างความตระหนักให้เด็กนักเรียนและเยาวชนค่านึงถึงอันตรายต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นในการปฏิบัติตน ตลอดจนพัฒนาความรู้ ทักษะด้านการป้องกันอันตรายและการลดความเสี่ยงที่อาจจะเกิดจากอันตรายในการปฏิบัติตนให้หมดไป (กลุ่มงานส่งเสริมการจัดการศึกษาและความร่วมมือภายในประเทศและต่างประเทศ สำนักงานยุทธศาสตร์การศึกษา สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2550)

การจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยในโรงเรียนสำหรับเด็กอนุบาลนั้นเป็นการปลูกจิตสำนึกให้นักเรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องความปลอดภัยของชีวิตไม่ว่าจะอยู่ที่โรงเรียน ที่บ้าน หรือในสังคม การจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยมุ่งเน้นให้นักเรียนได้มีความรู้ ได้ปฏิบัติจริง รู้จักประเมินตัวเองไม่ให้ประมาท หลีกเลี่ยงอุบัติเหตุต่างๆ โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญฝึกให้นักเรียนทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ สร้างลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นในตนเองและช่วยเหลือสังคม (กลุ่มงานส่งเสริมการจัดการศึกษาและความร่วมมือภายในประเทศและต่างประเทศ สำนักงานยุทธศาสตร์การศึกษา สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2550)

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอนุบาลนั้นควรส่งเสริมให้เด็กมีส่วนร่วมหรือดำเนินกิจกรรมให้มากที่สุด โดยมีครูเป็นผู้เตรียมเนื้อหา ประสบการณ์ให้เด็กเรียนรู้ด้วยตนเอง ในการใช้สถานการณ์จำลองนั้นเป็นกระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยให้เด็กลงไปเล่นในสถานการณ์ที่มีบทบาท ข้อมูล และกติกากการเล่น สะท้อนความเป็นจริง และมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่างๆ ที่อยู่ในสถานการณ์นั้น โดยใช้ข้อมูลที่มีสภาพคล้ายกับข้อมูลในสถานการณ์ ที่ใช้ตัดสินใจและแก้ปัญหาต่างๆ ซึ่งการตัดสินใจนั้นจะส่งผลถึงผู้เล่นในลักษณะเดียวกันกับที่เกิดขึ้นในสถานการณ์จริง (ทิตานา แชมมณี, 2555) การจัดประสบการณ์โดยใช้สถานการณ์จำลองจึงเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ให้ผู้เรียนได้ลงมาเล่นในสถานการณ์ที่มีบทบาท ข้อมูล กติกา และปฏิสัมพันธ์กับสถานการณ์นั้นๆ โดยตรง

คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ระดับการศึกษาปฐมวัย (2-5 ปี) ฉบับสถานศึกษา (แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2554) ได้อธิบายตัวบ่งชี้ที่ 1 เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกายสมวัย ไว้คือ เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกายสมวัย หมายถึง เด็กมีลักษณะพฤติกรรมที่สามารถแสดงออกตามขั้นพัฒนาการด้านร่างกายได้อย่างเหมาะสมกับวัยมีการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางร่างกายเริ่มต้นจาก ส่วนบนไปสู่ส่วนล่าง และจากแกนกลางไปสู่ส่วนข้าง การพัฒนาทักษะทางการเคลื่อนไหวร่างกายทั่วไป ไปสู่การเคลื่อนไหวแบบเจาะจง และมีพฤติกรรมที่สามารถดูแล สุขอนามัยและความปลอดภัยของตนเองได้เหมาะสมกับวัย

การประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา โรงเรียนวัดอุดมรังสี ระดับการศึกษาปฐมวัย ทางคณะกรรมการได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พุทธศักราช 2553 ในมาตรฐานด้านผลการจัดการศึกษาไว้ ดังนี้ 1) สถานศึกษาควรให้ครูปลูกฝังให้เด็กรู้จักดูแลตนเองให้มีสุขนิสัยที่ดี ปฏิบัติตนได้ถูกสุขอนามัยที่ถูกต้องและรู้จักหลีกเลี่ยงการกระทำที่นำไปสู่การบาดเจ็บ โดยครูผู้สอนสอดแทรกผ่านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ 6 กิจกรรมหลักพร้อมใช้สื่อประกอบการสอน เช่น ภาพอุบัติเหตุจากการพลัดตกจากที่สูง โดยภาพจะต้องมีสีสันทนสวยงามสามารถดึงดูด

ความสนใจของเด็กหรือใช้การเล่นิทาน ทั้งนี้ต้องทำเป็นประจำทุกวันอย่างต่อเนื่อง 2) สถานศึกษาควรจัดให้มีสนามเด็กเล่นที่มีความปลอดภัยและเหมาะสม จัดจำนวนเด็กต่อห้องเรียนและห้องเรียนให้มีความเหมาะสม เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พัฒนาเด็กสู่ความเป็นเลิศต่อไป

รายงานอุบัติเหตุ ประจำปีการศึกษา 2556 พบว่ามีเด็กระดับอนุบาลโรงเรียนวัดอุดมรังสี ประสบอุบัติเหตุและได้รับการปฐมพยาบาลจากห้องพยาบาลเป็นจำนวนทั้งสิ้น 21 ครั้ง ซึ่งอุบัติเหตุที่เด็กได้รับมากที่สุดคือ ศีรษะได้รับการกระทบเนื่องจากล้มในห้องเรียน ลื่นล้มเพราะน้ำหกบริเวณพื้นห้อง ล้มเพราะปีนเก้าอี้ และโต๊ะกระทบขาเนื่องจากยกโต๊ะไม่ระมัดระวัง

การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาผลของการจัดประสบการณ์โดยใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยในห้องเรียนของเด็กอนุบาล การจัดประสบการณ์ในลักษณะนี้จะเป็นการเปิดโอกาสและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยในห้องเรียนในด้านการปกป้องตนเองและด้านการควบคุมตนเอง และคาดหวังว่าผลการศึกษานี้จะเป็นแนวทางให้กับครูและโรงเรียนนำมาปรับใช้ในอนาคตต่อไปเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ให้กับเด็กและพัฒนา รูปแบบการจัดประสบการณ์ให้ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาผลของการจัดประสบการณ์โดยใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยในห้องเรียนของเด็กอนุบาล
2. เพื่อศึกษาผลของการจัดประสบการณ์โดยใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยในห้องเรียนของเด็กอนุบาลด้านการปกป้องตนเอง
3. เพื่อศึกษาผลของการจัดประสบการณ์โดยใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยในห้องเรียนของเด็กอนุบาลด้านการควบคุมตนเอง

สมมติฐานการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้สถานการณ์จำลองมีความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยในห้องเรียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง
2. กลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้สถานการณ์จำลองมีความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยในห้องเรียนด้านการปกป้องตนเองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง
3. กลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้สถานการณ์จำลองมีความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยในห้องเรียนด้านการควบคุมตนเองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

วิธีดำเนินการวิจัย

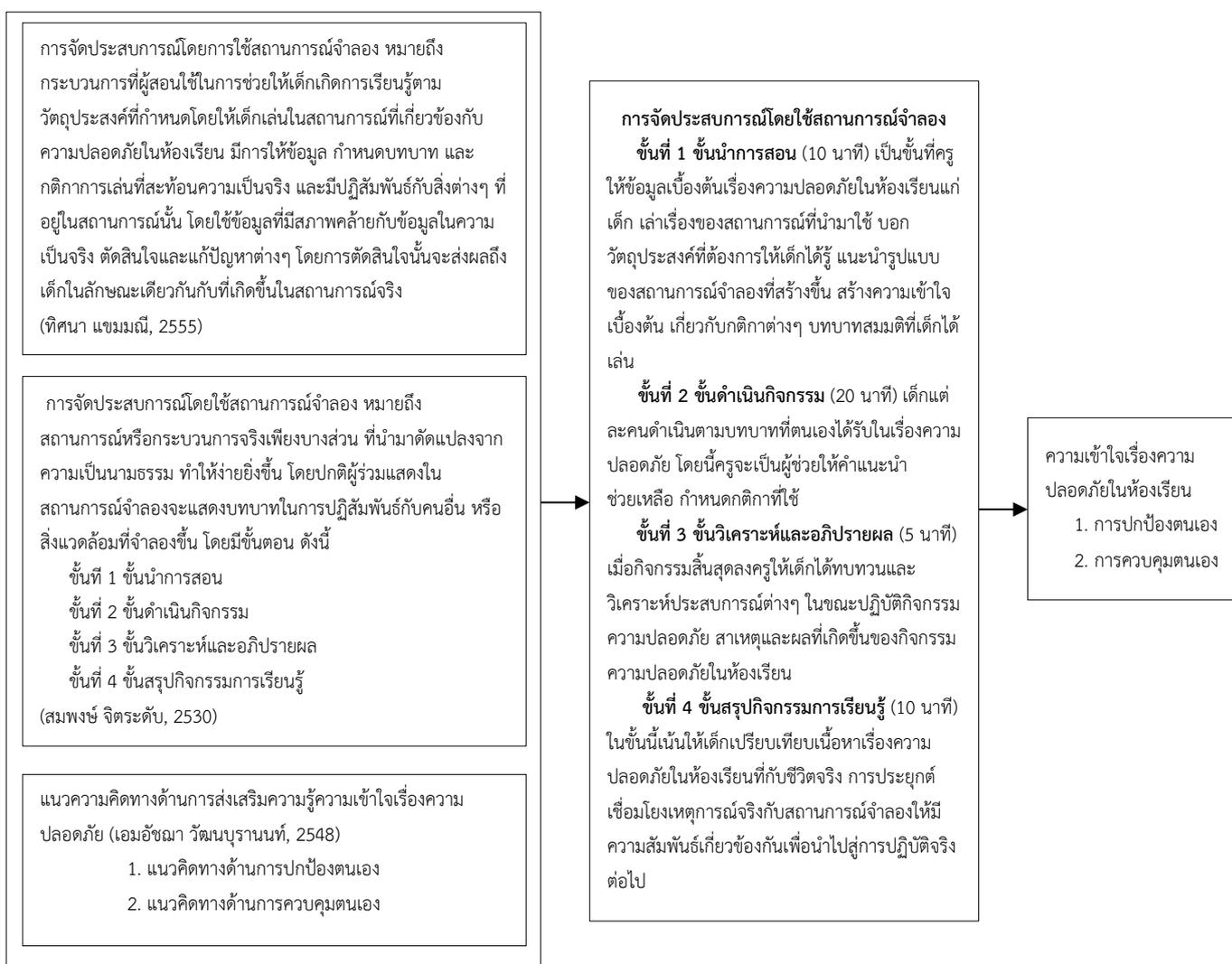
การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ใช้ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย 6 สัปดาห์ มีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น

1.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 2546 และแนวทางการจัดประสบการณ์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดเนื้อหาและสร้างแผนการจัดประสบการณ์

1.2 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์โดยใช้สถานการณ์จำลอง ความปลอดภัยในห้องเรียนจากหนังสือ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.3 นำข้อมูลพื้นฐานที่ได้มากำหนดกรอบแนวคิดให้เหมาะสม ดังแผนภาพที่ 1



แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการจัดประสบการณ์โดยใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยในห้องเรียน

2. การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย คือ เด็กชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนวัดอุดมรังสี สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 25 คน ปีการศึกษา 2557 ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง มีเกณฑ์การเลือกโรงเรียน ดังนี้

- 1) เป็นโรงเรียนที่มีชั้นเรียนของเด็กอนุบาลเกิดปัญหาเกี่ยวกับความปลอดภัยในห้องเรียน
- 2) เป็นโรงเรียนที่ผู้บริหารและครูประจำชั้นให้ความร่วมมือในการวิจัยเรื่อง การจัดประสบการณ์โดยใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยในห้องเรียน ของเด็กอนุบาล
- 3) เป็นโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนเพื่อเตรียมความพร้อมแบบ 6 กิจกรรมหลักประจำวัน เน้นพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา

3. การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์โดยใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยในห้องเรียนของเด็กอนุบาล มีรายละเอียด ดังนี้

3.1 การพัฒนาแผนการจัดประสบการณ์โดยใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยในห้องเรียนของเด็กอนุบาล มีขั้นตอนดังนี้

1) ศึกษาแนวคิด หลักการ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์โดยใช้สถานการณ์จำลอง ความสำคัญของความปลอดภัยในห้องเรียน แนวคิดทางด้านการส่งเสริมความปลอดภัย

2) จัดทำแผนการจัดประสบการณ์โดยใช้สถานการณ์จำลอง จำนวน 6 แผน โดยแผนการจัดประสบการณ์นี้ ประกอบด้วย (1) วัตถุประสงค์ (2) ขั้นตอน (3) กิจกรรม (4) สื่อ (5) การประเมินผล (6) เครื่องมือ

3.2 การตรวจสอบคุณภาพการจัดประสบการณ์โดยใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยในห้องเรียนของเด็กอนุบาล

ผู้วิจัยนำแผนการจัดประสบการณ์โดยใช้สถานการณ์จำลอง เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิจัย เพื่อตรวจพิจารณาความถูกต้องของเนื้อหา ความชัดเจนของกิจกรรม และความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการจัดกิจกรรม สื่อแหล่งเรียนรู้และการประเมินผล แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข จากนั้นผู้วิจัยนำแผนการจัดประสบการณ์โดยใช้สถานการณ์จำลอง จำนวน 1 แผน ไปทดลองใช้กับเด็กอนุบาลชั้นปีที่ 1 จำนวน 15 คน ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อดูความเหมาะสมของกิจกรรม และระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งก่อนนำไปใช้จริง

การจัดประสบการณ์โดยใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยในห้องเรียนของเด็กอนุบาลประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำการสอน เป็นขั้นที่ครูให้ข้อมูลเบื้องต้นเรื่องความปลอดภัยในห้องเรียนแก่เด็ก เล่าเรื่องสถานการณ์ที่นำมาใช้ บอกวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้เด็กได้รู้ แนะนำรูปแบบของสถานการณ์จำลองที่สร้างขึ้น สร้างความเข้าใจเบื้องต้น เกี่ยวกับกติกาต่างๆ บทบาทสมมติที่เด็กเล่น

ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการ เด็กแต่ละคนดำเนินตามบทบาทที่ตนเองได้รับในเรื่องความปลอดภัย โดยครูจะเป็นผู้ช่วยในเรื่องของการให้คำแนะนำและกำหนดกติกาที่ใช้

ขั้นที่ 3 ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล เมื่อกิจกรรมสิ้นสุดลงครูให้เด็กได้ทบทวนและวิเคราะห์ประสบการณ์ต่างๆ ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมความปลอดภัย สาเหตุและผลที่เกิดขึ้นของกิจกรรมความปลอดภัยในห้องเรียน

ขั้นที่ 4 ขั้นสรุปกิจกรรมการเรียนรู้ ในขั้นนี้เน้นให้เด็กเปรียบเทียบเนื้อหาเรื่องความปลอดภัยในห้องเรียนที่กับชีวิตจริง การประยุกต์เชื่อมโยงเหตุการณ์จริงกับสถานการณ์จำลองให้มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติจริงต่อไป

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบวัดความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยในห้องเรียนของเด็กอนุบาล มีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

4.1 การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) ศึกษาเอกสาร บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในห้องเรียน

2) ดำเนินการออกแบบและสร้างแบบวัดความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยในห้องเรียนของเด็กอนุบาล มีลักษณะเป็นแบบวัดเพื่อวัดความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยในห้องเรียน ซึ่งประกอบด้วย ความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยในห้องเรียน 2 ด้าน คือ (1) ด้านการปกป้องตนเอง จำนวน 6 ข้อ (2) ด้านการควบคุมตนเอง จำนวน 6 ข้อ รวม 12 ข้อ โดยครูให้เด็กดูภาพเคลื่อนไหวจากวีดิทัศน์และตอบคำถามที่ครูถาม ผู้วิจัยบันทึกคะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยในห้องเรียนที่กำหนดไว้

3) สร้างเกณฑ์ในการวิเคราะห์คะแนนความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยในห้องเรียนของเด็กอนุบาล โดยนำคำตอบของเด็กอนุบาล มาแปลเป็นคะแนน โดยใช้เกณฑ์ 0 1 และ 2 ดังนี้

ตารางที่ 1 เกณฑ์ระดับคะแนนความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยในห้องเรียนของเด็กอนุบาล

ระดับคะแนน	ความหมาย
0	เด็กตอบคำถามไม่ตรงตามคำตอบ หรือไม่ตอบคำถามในเวลาที่กำหนด
1	เด็กตอบคำถามได้ถูกต้องตามคำตอบที่กำหนดในเกณฑ์การให้คะแนน
2	เด็กตอบคำถามได้ถูกต้องตามคำตอบที่กำหนดในเกณฑ์การให้คะแนน

4.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1) ผู้วิจัยได้ตรวจสอบเครื่องมือ โดยการนำแบบวัดความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยในห้องเรียนของเด็กอนุบาล เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิจัย เพื่อตรวจพิจารณาความถูกต้องของแบบวัด ความชัดเจน และความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาความปลอดภัยในห้องเรียน แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้สถานการณ์จำลอง การประเมินผล และข้อคำถาม คำตอบของแบบวัดความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยในห้องเรียน

2) นำแบบวัดความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยในห้องเรียนมาปรับปรุงแก้ไขครั้งที่ 1 แล้วนำไปทดลองกับเด็กอนุบาลชั้นปีที่ 1 ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อดูความเหมาะสมของแบบวัดความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยในห้องเรียน แล้วนำมาปรับปรุงอีกครั้งก่อนนำไปใช้จริง

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

5.1 ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนวัดอุดมรังสี สังกัดกรุงเทพมหานคร

5.2 ผู้วิจัยชี้แจงและทำความเข้าใจกับผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนวัดอุดมรังสี สังกัดกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการทำวิจัย

5.3 ผู้วิจัยชี้แจงผู้ปกครองและเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 1/4 โรงเรียนวัดอุดมรังสี สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับการทำวิจัย

5.4 ก่อนดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยนำแบบวัดความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยในห้องเรียนของเด็กอนุบาลไปประเมินกลุ่มเป้าหมายก่อนการทดลอง (Pre-test) เป็นรายบุคคล โดยใช้เวลา 1 สัปดาห์

5.5 ดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการทดลองด้วยตนเอง โดยใช้แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้สถานการณ์จำลอง ใช้เวลาในการทดลอง 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 45 นาที ในช่วงกิจกรรมเสริมประสบการณ์

5.6 หลังการดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยนำแบบวัดความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยในห้องเรียนของเด็กอนุบาลชุดเดิมไปประเมินกลุ่มเป้าหมายหลังการทดลอง (Post-test) เป็นรายบุคคล โดยใช้เวลา 1 สัปดาห์ จากนั้นนำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูล

6. การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวัดความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยในห้องเรียนของเด็กอนุบาล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

6.1 นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบด้วยแบบวัดความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยในห้องเรียนของเด็กอนุบาลมาหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

6.2 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยในห้องเรียนก่อนและหลังการทดลอง โดยการทดสอบค่าที (dependent sample t-test) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

6.3 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยในห้องเรียนด้านการปกป้องตนเองก่อนและหลังการทดลอง โดยการทดสอบค่าที (dependent sample t-test) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

6.4 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยในห้องเรียนด้านการควบคุมตนเองก่อนและหลังการทดลอง โดยการทดสอบค่าที (dependent sample t-test) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ผลการวิจัย

การวิจัยเพื่อศึกษาผลของการจัดประสบการณ์โดยใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยในห้องของเด็กอนุบาลด้านการปกป้องตนเองและควบคุมตนเอง ผลการวิจัยเป็นดังนี้

1. ค่าเฉลี่ยของคะแนนความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยในห้องเรียนที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้สถานการณ์จำลองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้สถานการณ์จำลองมีความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยในห้องเรียนก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ยความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยในห้องเรียน เท่ากับ 10.28 (SD = 2.65) และหลังการทดลอง เท่ากับ 21.12 (SD = 1.97) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยในห้องเรียนของกลุ่มเป้าหมายก่อนและหลังการจัดประสบการณ์โดยใช้สถานการณ์จำลอง

การทดลอง	N	\bar{x}	SD	t	p
ก่อนทดลอง	25	10.28	2.65	27.48	.000*
หลังทดลอง	25	21.12	1.97		

หมายเหตุ * หมายถึง $p < .01$

2. ค่าเฉลี่ยของคะแนนความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยในห้องเรียนด้านการปกป้องตนเองของกลุ่มเป้าหมายหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยก่อนการทดลองกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้สถานการณ์จำลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยในห้องเรียนด้านการปกป้องตนเอง เท่ากับ 5.24 (SD = 1.65) และหลังการทดลอง เท่ากับ 10.72 (SD = 0.94) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยในห้องเรียนด้านการปกป้องตนเองของกลุ่มเป้าหมายก่อนและหลังการจัดประสบการณ์โดยใช้สถานการณ์จำลอง

ความเข้าใจเรื่อง ความปลอดภัยในห้องเรียน ด้านการปกป้องตนเอง	N	\bar{x}	SD	t	p
ก่อนทดลอง	25	5.24	1.65	22.49	.000*
หลังทดลอง	25	10.72	0.94		

หมายเหตุ * หมายถึง $p < .01$

3. ค่าเฉลี่ยของคะแนนความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยในห้องเรียนด้านการควบคุมตนเองของกลุ่มเป้าหมายหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยก่อนการทดลองกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้สถานการณ์จำลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยในห้องเรียนด้านการควบคุมตนเอง เท่ากับ 4.96 (SD = 1.31) และหลังการทดลอง เท่ากับ 10.40 (SD = 1.16) ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยในห้องเรียนด้านการปกป้องตนเองของกลุ่มเป้าหมายก่อนและหลังการจัดประสบการณ์โดยใช้สถานการณ์จำลอง

ความเข้าใจเรื่อง ความปลอดภัยในห้องเรียน ด้านการควบคุมตนเอง	N	\bar{x}	SD	t	p
ก่อนทดลอง	25	4.96	1.31	21.87	.000*
หลังทดลอง	25	10.40	1.16		

หมายเหตุ * หมายถึง $p < .01$

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องผลของการจัดประสบการณ์โดยใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยในห้องเรียนของเด็กอนุบาล พบว่า 1) เด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้สถานการณ์จำลอง มีค่าเฉลี่ยคะแนนความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยในห้องเรียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) เด็กอนุบาลมีค่าเฉลี่ยคะแนนความเข้าใจในเรื่องความปลอดภัยในห้องเรียนด้านการปกป้องตนเองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) เด็กอนุบาลมีค่าเฉลี่ยคะแนนความเข้าใจในเรื่องความปลอดภัยในห้องเรียนด้านการควบคุมตนเองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ โดยผู้วิจัยมีประเด็นอภิปราย ดังนี้

1. ความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยในห้องเรียน

จากผลการวิจัยพบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยในห้องเรียนพบว่า เด็กอนุบาลที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้สถานการณ์จำลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยในห้องเรียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง ดังตารางที่ 1 และพบว่าคะแนนความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยในห้องเรียนด้านการปกป้องตนเองสูงกว่าคะแนนด้านการควบคุมตนเอง ดังตารางที่ 2 และ 3 ตามลำดับ จากการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวมีปัจจัยที่มาสสนับสนุนดังนี้

การจัดประสบการณ์โดยใช้สถานการณ์จำลอง ทำให้เด็กมีความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยในห้องเรียนมากขึ้นเพราะเป็นการจัดประสบการณ์ที่เด็กได้เป็นผู้ปฏิบัติตามวัตถุประสงค์และบทบาทสมมติที่ได้รับ ทำให้เด็กสามารถเรียนรู้ถึงสาเหตุและผลของแต่ละสถานการณ์จำลองจากการเล่นไปตามบทบาทและสามารถนำมาเชื่อมโยงกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้ทั้งด้านการป้องกันตนเองจากอันตราย และการแก้ไข

ปัญหาเฉพาะหน้า เพื่อให้ตนเองและผู้อื่นปลอดภัย รวมถึงการเรียนรู้ที่จะหลีกเลี่ยงสภาพแวดล้อม สถานที่ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ ที่เป็นอันตรายอีกด้วย ซึ่งทำให้เด็กรู้จักรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น หลังจากที่เด็กสามารถป้องกันตนเองให้ปลอดภัยได้แล้วนั้น เด็กจะสามารถควบคุมตนเองได้เมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่อันตราย หลีกเลี่ยงการกระทำที่เสี่ยงต่อความปลอดภัยได้ การจัดประสบการณ์โดยใช้สถานการณ์จำลองนั้น ครูเป็นผู้กำหนดสถานการณ์ให้เด็กเล่น โดยเลือกสร้างสถานการณ์จากการคาดเดาถึงสถานการณ์จริงที่มีความเสี่ยงต่อสิ่งที่เด็กจะได้รับอันตราย เพราะครูมีหน้าที่ในการให้ความรู้และประสบการณ์ต่างๆ รวมถึงเรื่องความปลอดภัย ซึ่งเป็นความต้องการพื้นฐานของเด็ก ดังที่ Maslow (1987) ได้จัดลำดับความต้องการพื้นฐานไว้ว่ามนุษย์ทุกคนมีความต้องการที่จะสนองความต้องการให้กับตนเองทั้งสิ้น และความต้องการของมนุษย์มีมากมายหลายอย่างด้วยกัน ซึ่งต้องได้รับความพึงพอใจจากความต้องการพื้นฐานหรือต่ำสุดเสียก่อนจึงจะผ่านขึ้นไปยังความต้องการขั้นสูงตามลำดับ (1) ความต้องการทางร่างกาย (2) ความต้องการความปลอดภัยและมั่นคง (3) ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (4) ความต้องการการยกย่อง (5) ความต้องการความสำเร็จในชีวิต โดยความต้องการความปลอดภัยจะเห็นได้ชัดเจนเช่นกัน เมื่อเด็กเกิดความเจ็บป่วย ประสบอุบัติเหตุจะรู้สึกกลัวและอาจแสดงออกด้วยอาการผื่นร้ายและความต้องการที่จะได้รับความปกป้องคุ้มครองและการให้กำลังใจ และสอดคล้องกับ Robertson (2007) ที่ได้กล่าวว่า โรงเรียนมีหน้าที่โดยตรงที่จะให้ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยแก่เด็กๆ เด็กต้องถูกสอนให้รู้เกี่ยวกับขอบเขตที่แน่ชัด และรู้ว่าสิ่งใดเป็นอันตรายที่พวกเขาควรออกห่าง

การจัดประสบการณ์โดยใช้สถานการณ์จำลองพัฒนาความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยในห้องเรียนของเด็กก่อนบาลมีคะแนนเฉลี่ยความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยในห้องเรียนด้านการปกป้องตนเองสูงกว่าด้านการควบคุมตนเอง ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ก่อนที่เด็กก่อนบาลจะควบคุมตนเองให้ปลอดภัยได้นั้นต้องสามารถป้องกันตนเองให้ปลอดภัยได้ก่อน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เอ็มอัชมา (รัตน์ริมจ) วัฒนบูรานนท์ (2548) ที่เชื่อว่าการที่บุคคลนั้นปฏิบัติตามกฎระเบียบของความปลอดภัย ความจริงก็คือการที่เขารู้จักปกป้องตนเอง รู้จักหลีกเลี่ยงหรือหยุดการกระทำที่ตามใจตนเอง สามารถควบคุมตนเองได้

2. ลักษณะการจัดประสบการณ์โดยใช้สถานการณ์จำลอง

ลักษณะของการจัดประสบการณ์นั้น ผู้วิจัยได้ออกแบบเป็นการจัดประสบการณ์โดยใช้สถานการณ์จำลอง โดยลักษณะของการจัดประสบการณ์โดยใช้สถานการณ์จำลองจะมุ่งให้เด็กได้เรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ แสดงบทบาทที่ได้รับตามสถานการณ์ต่างๆ ที่ครูกำหนด และเล่นไปตามที่ได้รับมอบหมาย ครูสร้างความเข้าใจในกติกาของการเล่นสถานการณ์จำลอง มีการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าระหว่างครูและเด็กเมื่อพบปัญหาขณะเล่น

ในสถานการณ์จำลอง มีการนำกระบวนการกลุ่มเข้ามาใช้กับเด็ก เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน ในการเรียนรู้ จากประสบการณ์ที่ได้รับจากการเล่นในสถานการณ์จำลองต่างๆ ครูและเด็กมีการสรุปผลและอภิปราย โดย วิเคราะห์ถึงเหตุและผลของแต่ละสถานการณ์เพื่อนำมาเชื่อมโยงกับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน ทำให้เด็กเกิด ความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยในห้องเรียนมากขึ้น การจัดประสบการณ์โดยใช้สถานการณ์จำลองเด็กสามารถ นำประสบการณ์ที่ได้รับจากการเล่นในแต่ละสถานการณ์ มาเชื่อมโยงกับเหตุการณ์ในชีวิตจริงและสามารถตอบ คำถามเรื่องความปลอดภัยในห้องเรียนทั้งด้านการปกป้องตนเองและด้านการควบคุมตนเองได้สูงขึ้นมาก สอดคล้องกับ ทิศนา ขัมมณี (2555) ที่ได้ให้ความหมายของวิธีสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองไว้ว่า เป็น กระบวนการที่ผู้สอนใช้เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยให้ผู้เรียนลงไปเล่นใน สถานการณ์ที่มีบทบาท ข้อมูล และกติกาการเล่นที่สะท้อนความเป็นจริง และมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่างๆ ที่อยู่ใน สถานการณ์นั้นๆ โดยใช้ข้อมูลที่มีสภาพคล้ายกับข้อมูลในความเป็นจริงเพื่อตัดสินใจและแก้ไขปัญหาต่างๆ โดย การตัดสินใจจะส่งผลถึงผู้เล่นในลักษณะเดียวกันกับที่เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในสถานการณ์จริง สอดคล้องกับ สุวิทย์ มูลคำ และ อรทัย มูลคำ (2550) ที่ได้กล่าวว่า การเรียนรู้แบบสร้างสถานการณ์จำลอง จะช่วยให้ผู้เรียน เกิดการถ่ายโยงการเรียนรู้ได้ดีและสามารถนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตจริงได้

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเพื่อศึกษาผลของการจัดประสบการณ์โดยใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อความเข้าใจเรื่องความ ปลอดภัยในห้องเรียนของเด็กอนุบาล ผู้วิจัยแบ่งหัวข้อการเสนอแนะงานวิจัย ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำงานวิจัยไปใช้

1.1 ครูหรือผู้สนใจจะนำการจัดประสบการณ์โดยใช้สถานการณ์จำลองไปใช้เพื่อจัดกิจกรรม ในชั้นเรียน ควรศึกษาและทำความเข้าใจในขั้นตอนของการจัดสถานการณ์จำลองให้ละเอียดทั้ง 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นนำการสอน 2) ขั้นตอนกิจกรรม 3) ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล 4) ขั้นสรุปกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อประสิทธิภาพที่สูงสุดของการจัดกิจกรรม

1.2 ครูหรือผู้สนใจที่จะนำการจัดประสบการณ์โดยใช้สถานการณ์จำลองไปใช้ ควรพัฒนา แผนการจัดประสบการณ์ที่คำนึงถึงสถานการณ์ต่างๆ ที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน เช่น เลือกใช้ สถานการณ์ที่เกิดอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในห้องเรียนบ่อยที่สุด เป็นต้น

1.3 ครูควรคำนึงถึงขนาดของจำนวนเด็กในการจัดสถานการณ์จำลองโดยไม่ควรเลือกใช้กลุ่ม ที่มีขนาดใหญ่เกินไป เนื่องจากจะทำให้เด็กเล่นโดยได้รับบทบาทสมมติที่ไม่ทั่วถึง ครูควรคำนึงถึงการเลือก

บทบาทที่มีความหลากหลาย และไม่ควรเปลี่ยนกลุ่มบ่อยๆ เพราะการใช้กลุ่มเดิมจะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ และวางแผนร่วมกันภายในกลุ่มได้ดีขึ้น ซึ่งเป็นผลจากประสบการณ์การเล่นร่วมกัน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาผลของการจัดประสบการณ์โดยใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อความเข้าใจ ในความปลอดภัยด้านอื่นๆ เช่น ความปลอดภัยในการใช้ห้องน้ำ-ห้องส้วม ความปลอดภัยในการเดินทางไป-กลับ ระหว่างบ้านและโรงเรียน

2.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบคะแนนความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยในห้องเรียนจากการจัด ประสบการณ์โดยใช้สถานการณ์จำลองกับการจัดประสบการณ์รูปแบบอื่น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

ทศนา แชมมณี. (2555). *ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*.

(พิมพ์ครั้งที่ 16). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมพงษ์ จิตระดับ. (2530). *การสอนจริยศึกษาในระดับประถมศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.

สุวิทย์ มูลคำ และ อรทัย มูลคำ. (2550). *19 วิธีจัดการเรียนรู้: เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์.

สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2550). *คู่มือโรงเรียนปลอดภัย แนวทางปฏิบัติ การเฝ้าระวัง มาตรการ ป้องกันและรักษาความปลอดภัยในโรงเรียน*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อและสิ่งพิมพ์แก้วเจ้าจอม มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

เอมอัชมา (รัตนริมจง) วัฒนบูรานนท์. (2548). *ความปลอดภัย*. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.

ภาษาอังกฤษ

Maslow, A.H. (1987). *Motivation and personality*. (3rd ed). Cambridge: Harper and Row.

Robertson, C. (2007). *Safety, nutrition, and health in early childhood*. (3rd ed).

New York: Thomson Delmar Learning.